

**Psychosociální intervenční služba v Jihomoravském kraji
- ZZS JMK, p.o.
Mgr. Alexandra Korvasová**

**„SPOLUPRÁCE SLOŽEK IZS PŘI MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH
A KATASTROFÁCH“, LEDNICE U BŘECLAVI 2022**

Kdo jsme?

- ▶ Tým peerů a interventů pro první psychickou pomoc ZZS JMK
- ▶ Členové týmu jsou zaměstnanci ZZS JMK na pozicích: NLZP – zdravotničtí záchranáři/-ky, operátorky/operátoři KZOS, inspektoři provozu; lékařka...
- ▶ Peer podpora v organizaci od roku 2012
- ▶ V současné době 5 peerů
- ▶ První psychická pomoc od roku 2013
- ▶ V současné době 12 interventů pro PPP
- ▶ Jsme součástí SPIS - Systém psychosociální intervenční služby
- ▶ SPIS v JMK – ZZS, nemocnice, další organizace

SPIS

- ▶ Ustanovení předcházelo: program EU Leonardo da Vinci, výcviky zdravotníků v CISM (Critical Incident Stress Management)
- ▶ SPIS - Systém psychosociální intervenční služby ustanoven v roce 2010 (peeři, interventi pro první psychickou pomoc a odborníci na duševní zdraví)
- ▶ Certifikované kurzy pro peery a interventy: NCONZO v Brně
- ▶ Zapojeny zdravotnické záchranné služby i nemocnice...
- ▶ Zapojeny všechny kraje ČR
- ▶ Nejen peer podpora a PPP, ale i účast na fungování linek 1212 a 1221, spolupráce se zdravotnickými školami, provoz linky kolegiální podpory... Všech těchto aktivit se účastní členové týmu ZZS JMK

Psychosociální podpora ve zdravotnictví:

- ▶ Zákon č. 374/2011 Sb., Zákon o zdravotnické záchranné službě
- ▶ Typová činnost složek IZS při poskytování psychosociální pomoci STČ 12/IZS
(své interventy má PČR i HZS)
- ▶ Metodické doporučení pro poskytování psychosociální podpory ve zdravotnictví (MZ ČR)

Zaměření ZZS

- ▶ ZZS poskytuje odbornou přednemocniční neodkladnou péči
- ▶ Záchrana života, léčba... komunikace, zvládnání emocí, psychická podpora
- ▶ Zásahy: závažnost a rozsah různého stupně (od událostí postihujících jednotlivce/rodinu, až po mimořádné události a hromadná neštěstí)
- ▶ Kontakt s nemocemi i smrtí, závažné situace doprovázené akutními stresovými reakcemi a jinými doprovodnými jevy
- ▶ Okruhy zasažených: **přímé oběti**
+ záchranáři, přihlížející, členové rodiny („sekundárně zasažení“)

Peer podpora

- ▶ Peer je zdravotnický pracovník vyškolený pro psychickou podporu kolegům. Výhodou je znalost problematiky, osobní profesní zkušenost
- ▶ Kdy bývá vyhledán? Po náročné, nadlimitní profesní události (např. úmrtí nebo těžké poranění dětí, úmrtí nebo těžké zranění kolegů nebo blízkých osob, negativně medializovaný zásah...)
- ▶ Proč? Je třeba omezit působení stresu, stabilizovat situaci, mobilizovat vlastní zdroje a obnovit normální fungování jedince
- ▶ Neřešený problém může vyústit v posttraumatickou stresovou poruchu, syndrom vyhoření

Peer podpora prakticky

- ▶ Nabídka podpory: na základě informace z KZOS, informace z konkrétní výjezdové základny, od managementu, informace od zaměstnance, přímé vyžádání pomoci (informace o týmu: intranet, letáky...)
- ▶ Setkání individuální i skupinová (demobilizace – defusing – debriefing)
- ▶ Nabídky podpory a individuální setkání: osobně, telefonicky, SMS...
- ▶ Důvěrnost, mlčenlivost, anonymita, dobrovolnost...
- ▶ Možnost obrátit se na libovolného peera v systému PIS, linku kolegiální podpory
- ▶ Počet setkání peera s kolegou je limitován

První psychická pomoc (PPP)

- ▶ PPP je podporou „směřující ven“ (sekundárně zasažení)
- ▶ Intervent/zdravotník nabízí mj. znalost prostředí, informace, porozumění situaci, čas...
- ▶ Aktivace posádkou zasahující na místě (cestou KZOS – svolání týmu SMS, možnost spolupráce s interventy IZS)
- ▶ Při mimořádné události aktivace vedoucím zdravotnické složky cestou KZOS (dle checklistu pro KZOS a VOS)
- ▶ Situace: náhlá úmrtí dětí, hromadná neštěstí, dopravní nehody s úmrtím... ale ne po každé náročné situaci, zvládací strategie jsou člověk od člověka odlišné

Jak probíhá intervence PPP

- ▶ Ideálně se na místě překrývá zásah posádky a interventa
- ▶ Intervence probíhá nejčastěji v místě zásahu (bydliště, terén), organizační směrnici vyřešena doprava, OOPP, vybavení...
- ▶ Možná návaznost (doprovázení či předání) na nemocniční péči
- ▶ Délka setkání – desítky minut až několik hodin
- ▶ Intervence je nejčastěji jednorázová
- ▶ Kontakty na navazující pracoviště
- ▶ Zpětná vazba posádky
- ▶ Dokumentace

Proč poskytovat PPP?

- ▶ Přínos pro zasažené (intervent provází náročnou situací, vysvětluje, pomáhá plánovat další kroky, poskytuje informace o další péči...)
- ▶ Usnadní práci kolegům, kteří pečují o primárně zasaženého (většinou nemají dostatek času na práci se sekundárně zasaženým, mohou to vnímat negativně, být sami zasaženi...)
- ▶ Přítomnost interventa umožní lepší pochopení situace, omezí možná nedorozumění

Další činnost týmu:

- ▶ Vzdělávání
- ▶ Účast na supervizích a intervizích
- ▶ Účast na cvičeních a soutěžích
- ▶ Spolupráce s týmy IZS
- ▶ Linky 1212 a 1221
- ▶ Linka kolegiální podpory
- ▶ Workshopy
- ▶ Setkání se zájemci o práci v týmu...

**LINKA
KOLEGIÁLNÍ
PODPORY**
pro pracovníky
ve zdravotnictví

 530 331 122

 530 331 131

Linka nabízí bezpečný prostor pro podpurný rozhovor, podporu při zvládnání stresové zátěže, obav, frustrace či třeba emocí. Kolegiální telefonická podpora vám tak dává prostor v klidu hovořit s profesním kolegou, který ví, co práce ve zdravotnictví obnáší. Podporu zajišťují zdravotničtí peři a psychologové SPIS. Linka je anonymní a hovory nejsou monitorovány.

V těžké situaci nemusíte zůstat sami... jsme tu pro vás.

www.spis.cz

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Mimořádná událost

- ▶ PPP i peer podpora
- ▶ Aktivace SPIS týmu ZZS JMK – informace koordinátorovi a členům týmu cestou KZOS (checklist vedoucího zdravotnické složky, SMS)
- ▶ Využití technologií (náhled do systému SOS, komunikace členů týmu WhatsApp...)
- ▶ Zapojení vlastního týmu/spolupráce s týmy SPIS v rámci kraje/v rámci ČR, zapojení organizací mimo SPIS... dle závažnosti události
- ▶ stupeň MÚ není jediným kritériem
- ▶ SPIS a MÚ: Doporučení garantů, vlastní checklist...

MU I. stupně – napadení několika osob sečnou zbraní, 2021

- ▶ Na místě: 5 zraněných – následně transport do ZZ, 1 dítě s akutní stresovou reakcí, 1 ošetřený dospělý na místě – útočník
- ▶ 6 posádek ZZS, 18 zdravotníků...
- ▶ Po ukončení výjezdu kontaktovány všechny posádky, nabídka střídání ve směně
- ▶ Následující den – členové peer týmu ZZS JMK: telefonické nabídky peer podpory všem zúčastněným (nejen) posádkám, telefonické intervence
- ▶ Celkem: 15 telefonických nabídek, 3 telefonické intervence, 1 opakovaný kontakt
- ▶ 3 dny po události: debriefing (4 osoby)
- ▶ Zapojení: 3 peeri ZZS JMK, pro debriefing přizváni 2 peeri z kraje Vysočina

Zkušenosti z MÚ – co je důležité:

- ▶ Podpora managementu
- ▶ Důvěra kolegů
- ▶ Nácviky
- ▶ Spolupráce:

Uvnitř týmu

S kolegy ze SPIS, IZS...

Delegování

Vlastní hranice

Vzít si z náročné události něco pozitivního pro svou další práci (např. nové postupy)

Děkuji za pozornost!

A těším se na Vaše otázky ☺

